SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoeslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) XIII. BUENOS AIRES, 9 DE OCTUBRE (OKTOBRA) DE 1942 Núm. (Štev.) 38

NAROČNINA:
Za vse ameriške države in za celo leto $ arg. 7.—; za pol leta $ arg. 4.—

EL TRATADO DE RAPALLO

II

Preparado así el terreno, el conde Sforza quiso averiguar, antes de iniciarse las negociaciones, qué impresión habían producido las amenazas italianas en Yugoeslavia. Encargó a su amigo Volpi, quien se dirigía a Belgrado por negocios, de averiguarlo. Este señor Volpi (algunos años más tarde ministro de hacienda de Mussolini) "encontró en la capital yugoeslava tanta oposición a la cesión de la línea alpina del Monte Nevoso, que me telegrafió insistentemente" — es el mismo conde Sforza que lo refiere en sus "Constructores de la Europa Actual" — "que era necesario contentarse con una línea intermedia". Si en el centro yugoeslavo más alejado del Snežnik (Monte Nevoso), en Belgrado, Volpi encontró tanta oposición, no resulta difícil imaginar qué opinaban de las exigencias del gobierno de Roma en Zagreb, en Ljubljana y, más aún, en la misma "Venecia Julia". Pero el conde Sforza estaba tan determinado en demostrar su amistad a los yugoeslavos que, "naturalmente, ni los reproches de Volpi ni la renovación de la restistencia servia tuvieron la menor influencia" sobre él. Volpi, hombre de negocios, veía en una composición amistosa entre los dos países la promesa de mutuas ventajas comerciales, e insistía en buscar soluciones más razonables, llegando hasta a reprochar a Sforza su intransigencia. Mas no pudo conmoverlo. Hizo, entonces, una última tentativa. "Me telegrafió" — cuenta Sforza, "una vez más para decirme que acababa de encontrar una fórmula que conciliaba ambos puntos de vista: Italia tendría la línea del Monte Nevoso, pero en arrendamiento de Yugoeslavia, por 99 años. No discutí. Le dije", afirma Sforza con énfasis, "que se puede dar en arrendamiento una concesión de negocios, pero no las fronteras de la patria". Aquí hay que aclarar que las fronteras que Sforza quería conseguir a toda costa, sometían a Italia una región habitada — ¿por qué no destacarlo una vez más? — en las nueve décimas partes de su superficie por yugoeslavos que no querían ni quieren vivir bajo Italia.

Sin embargo, los informes de Volpi eran para Sforza una advertencia de que las negociaciones resultarían difíciles. Italia vivía un período delicado de desórdenes internos que, posiblemente, hubieran impedido a Sforza recurrir, llegado el caso, a las medidas de fuerza con que amenazaba a los yugoeslavos. Dióse cuenta de que había que hacer algo para impresionar de una manera diferente a los plenipotenciarios del país vecino. Con una astucia que no se le puede negar, hizo coincidir la llegada de Vesnić, Trumbić y Stojanović a Italia con una pomposa ceremonia militarista: la condecoración, efectuada por el rey en Roma, de los estandartes de los regimientos italianos que, en los comunicados del alto comando, se habían destacado durante la guerra. En una Italia de amotinamientos de tropas, de ocupaciones de fábricas por obreros armados y de predicciones de diputados extremistas sobre la inminencia de una revolución comunista, Sforza, con una habilidad digna del régisseur más consumado, logró crear una atmósfera de patriotismo guerrero — por lo menos en las estaciones ferroviarias que atravesaron Vesnić y sus acompañantes: mucho movimiento de banderas, de uniformes y de público que vitoreaba al ejército. Se trataba de hacer ver a los plenipotenciarios yugoeslavos — "ad abundantiam", como diría Sforza — que debían contar con la seguridad de un conflicto armado si no aceptaban las exigencias italianas. La ceremonia de las banderas era un hábil engaño.

Después de tan cuidada preparación, Sforza empezó a enumerar las exigencias italianas, provocando una "oposición desesperada", según la calificó Federzoni, de los plenipotenciarios yugoeslavos a los que "se les hacía duro ceder medio millón de eslavos" (son palabras del conde Sforza que exigía medio millón de esclavos para Italia). Las discusiones llegaron a "tensiones dramáticas". El conde Sforza refiere que en cierta oportunidad durante las negociaciones, dió media vuelta y dejó bruscamente a los representantes del gobierno de Belgrado, produciendo la impresión de que las negociaciones habían terminado y que, por ende, sólo las armas podían decidir la cuestión de las fronteras entre Italia y Yugoeslavia. Fué lo que el historiador americano Shotwell califica como "una especie de ultimátum". Sforza estaba aprovechando sin miramientos de una particularidad que descubrió en los yugoeslavos mientras desempeñaba su misión ante el gobierno servio durante la guerra mundial. Sabía que "son más valientes en el campo de batalla, ante el enemigo armado" que frente a las habilidades de un diplomático tipo Sforza. Los plenipotenciarios yugoeslavos, creyéndose ante la disyuntiva de tener que elegir entre un conflicto armado con Italia y la entrega de 600.000 eslavos, y pensando, seguramente, que tal conflicto podría resultar desastroso para un estado recién formado y en gran parte exhausto por la guerra, cedían y cedían.

Así se llegó a la cuestión de Zadar (Zara). Los representantes yugoeslavos opinaban que Italia no podía ser tan insensata de querer arrancar de la Dalmacia yugoeslava un pequeño puerto situado a mucha distancia de tierra italiana. No conocían, evidentemente, a su "gran amigo", el conde Sforza. ¿Qué sucedió? Dejémosle la palabra al entonces canciller italiano: "El único punto en que permanecían irreductibles", dice Sforza, "era Zara, la ciudad dálmata tan esencialmente italiana, que estaba decidido a anexar, aunque de todas partes de Italia se me aconsejaba que no insistiera demasiado. Por ejemplo, el director del "Popolo d'Italia", Mussolini, con quien había conversado largamente en el Ministerio de Relaciones Exteriores antes de mi partida a Rapallo, me había sugerido 'Zara independiente con representación diplomática italiana'. Bonomi, naturalmente, me apoyaba. Finalmente, el primer ministro yugoeslavo, Vesnich, me rogó telegrafiara a Giolitti para exponerle las razones por las cuales el gobierno yugoeslavo se oponía a la anexión de Zara a Italia. Giolitti respondió que no era preciso romper las negociaciones a causa de Zara. Pero su telegrama llegaba en los momentos en que los yugoeslavos comenzaban a ceder. Hice entonces lo que me parecía era mi derecho y mi deber: declaré a los yugoeslavos que Giolitti, en su respuesta, apoyaba absolutamente mi punto de vista". Y así, recurriendo a la mentira, "ganó" también Zara.

¿Habilidad diplomática?

No se puede negar. Pero lo que sí le negamos al señor Sforza es el derecho de hablar del tratado de Rapallo como de un "pacto libremente concluido" y de reclamar la amistad de los yugoeslavos.

Para terminar, puede resultar interesante saber qué opinaban los mismos plenipotenciarios yugoeslavos. He aquí lo que manifestó el dr. Trumbić, ministro de relaciones exteriores de Yugoeslavia, el mismo día de la firma del instrumento de Rapallo: "No olvidaremos", dijo, "que la guerra comenzó con un ultimátum de un enemigo a Servia, y termina con el ultimátum de un aliado a nuestro país", palabras que recogió "Idea Nazionale" en su número del 16 de diciembre de 1926.

Hitler je govoril

Po enem letu je spet spregovoril Hitler. Lani, ko so stali na pragu Moskve in ko je trkala zima na vrata, je poslednjič javno navduševal svoje pajdaše. Nič kaj se niso ogreli Nemci ob njegovih besedah tedaj, ker je od njih zahteval še novih žrtev. Ko bi si sedaj Nemci dobesedno obnovili besede njegove nagovora pred letom, ko je obljubil, da bodo v kratkem sedli k gorkim pečem v Moskvi, bi tudi sedaj malo bolj premislili, kaj je Hitler obetal.

Sicer pa to pot ni veliko obetal. Edino to, pa še to bolj negotovo, da bodo kmalu v Stalingradu. Drugače pa njegov govor ni bil nič drugega kot ironija, s katero je skušal poveličevati nemške uspehe in prikriti svoje neuspehe.

Koncem koncev je bil njegov nagovor nova prošnja, klic obupajočega, da naj vsi dajo do najskrajnejše možnosti kar zmorejo.

Ker ne more več obetati zmage nad zunanjimi sovražniki, je pa to pot obljubil, da bo neusmiljeno počistil z notranjimi...

Tudi lani je tako goovril, pa je kljub temu sprožila in nadaljuje junaško Jugoslavija svoj boj in enako drugod.

Spet "druga fronta"

Te dneve je bilo izročeno Stalinu pismo dopisnika Associated Press, na katero je Stalin odgovoril v posebnem pismu. Ker se zadeva nanaša prav naravnost in konkretno na vprašanje 'druge fronte'' objavimo prevod:

Spoštovani g. Cassidy (ime dopisnika), Zaradi premnoge zaposlenosti ni mogoče najti časa za sprejem, zato se moram omejiti na pisan odgovor, s katerim Vam odgovarjam na stavljena vprašanja.

1. Na katerem mestu po važnosti je zadeva ''druge fronte'' po sovjetskem mnenju v sedanjem trenutku?

Odgovarjam: Na zelo važnem mestu; rečem celo na prvenstvenem mestu.

2. V kateri meri je pomoč zaveznikov Sovjetski Uniji izdatna in kaj bi se moglo storiti, da bi bila ta pomoč večja in izdatnejša?

Odgovarjam: V primeri s pomočjo, katero je dala Rusija zaveznikom s tem, da je potegnila nase vso silo nemškofašistovske vojne sile, je bila pomoč zaveznikov Rusiji do sedaj malenkostna. Z namenom, da se ta pomoč poveča in izboljša je treba eno: zavezniki naj izpolnijo svojo sprejeto dolžnost v polni meri in v pravem času.

3. Kolika je še sovjetska odporna moč?

Odgovor: Menim da je odporna sila sovjetske vojske nasproti razbojniškim nemškim silam ne manjša, temveč večja kot navalna sila Nemcev ali katerekoli napadalne velesile, katera bi hotela izvojevati sebi nadvlado čez cel svet.

Pismo je podpisal Stalin osebno.

Ta dokument je značilen po obisku ameriškega poslanika v Rusiji in pomeni glasen in javen poziv zaveznikom, kakoršen doslej še ni bil dan v nikaki obliki in je zato sedaj pričakovati kaj bolj izdatnih korakov zaveznikov, v pomoč Rusiji.

Maršal Göring je tudi spregovoril

Göring je tudi te dni govoril, povedal pa ni Bog ve kaj velikega. Naštel je nove in nove potrebe in razkril težave, s katerimi se imajo boriti v Nemčiji: da je premalo avijonov za boj na dveh frontah; da bo zato treba prenesti še kako bombardiranje; da bo treba še bolj ''v roke pljuniti'' da ne bo zmanjkalo jekla in premoga; da ni res, da je on obogatel z vojnimi kupčijami; da so generali prav tako pod strogo disciplino kot navadni vojaki (s čemer je hotel namigniti na govorice o sporih med Hitlerjem in generali). Posebno opažena pa je bila Göringova izjava v kateri napoveduje: ''Nemčija bo imela dovolj jesti, in če tudi mora zato umreti lakote ostala Evropa''... S to poslednjo izjavo je seveda kaj malo navdušil podjarmljene evropske narode, katerim so Nemci že itak pobrali vse, kar jim je prišlo v roke in jim nameravajo vzeti še tisto malo hrane, katera niti njim samim ni zadostna.

Nevarno je na morju

Najvažnejši problem sedanje vojne, od katerega je končni izid posebno odvisen, je prevoz vojnih potrebščin čez morje v kraj, kjer se potrebujejo. Pozorišče najvažnejših pomorskih bojev je zato sedaj severni Atlantik, po katerem vozijo vojne potrebščine iz Amerike v Murmansk in Arhangelsk. Ti prevozi so posebno sedaj izredno veliki, ker se približuje že zima in bo kmalu postalo morje neprehodno radi mnogega ledu. Islandija in Severna Škotska sta dve točki, iz katere morejo zavezniki kontrolirati gibanje nemških sil, ki prežijo na konvoje. Toda iz teh dveh strani so razdalje ogromne in nepremagljive, če upoštevamo, da je najdaljši delokrog avijonov komaj 1000 km v najboljšem slučaju. Zato se morajo seveda posluževati letalonosilcev, iz katerih izvidniška letala vodijo nadzorstvo nad gibanjem nemških sil.

Poročila o učinkovitosti konvojev so stvar, ki javnosti niso poznana, kar je razumljivo, ker morajo biti vojna tajnost. Pač bi bilo nesmiselno, dajati v javnost zgube in uspehe, kakor tudi množino izročenega vojnega materijala v Rusiji. Toliko je pa bilo dano v javnost, da so pretekli teden Nemci izgubili kakih 50 bombnikov, s katerimi so napadali velik konvoj, ki je v teh dneh že izpolnil svojo nalogo s prav zadovoljivim uspehom.

V besedah pooblaščenega moža ameriške mornarice je bila dana tale izjava: ''Vemo, da je nevarno podjetje, prevoz čez morje v takih okolnostih, ko se je treba boriti ne le proti sovražnim podmornikom, letalom in bojnim ladjam, temveč tudi proti nevarnim vetrovom, tokovom in ledenim goram. Zato je po našem računu ugoden uspeh, če prispé polovica poslanega vojnega materijala na svoj cilj. Toda lahko zagotovimo, da smo dosegli mnogo več, zakaj mnogo več kot polovica poslanega blaga je srečno prišla na svoj cilj in služi svojemu namenu''.

Na Aleutskih otokih

Pred tremi meseci so se usidrali Japonci na nekaterih otokih te otoške skupine, ki se vleče od Amerike do Azije v 3000 km dolgi črti. Ker Japoncem zadnje čase njihovi vojni načrti ne uspevajo več tako kot si želijo, so pozabili, kaj so nameravali tedaj, ko so zasedli tiste, do tedaj prazne, sploh neobljudene otoke. Tedaj so namreč računali, da bo Rusija kmalu strta in da se bodo vrgli na ''mrtvega leva'', da bi si tudi oni privoščili kako bedrce... Pa je stvar drugače izpadla. Moskva ni padla in niti Stalingrad se ne poda, Kavkaz je še zmiraj strma stena, Egipt je kakor tisto grozdje za lisico, ki ga ni mogla doseči, pa je opravičevala svoj neuspeh, češ da je prekislo.... Skratka: načrti niso uspeli v prav ničem, kajti v tem letu, ki prehaja že v zimo, niso Hitlerjeve čete dosegle niti enega takega uspeha, ki bi bil res strategičnega pomena kot odločilen za nadaljno vojno.

Japonci, ki so svoj skok na Aleutske otoke preračunali kot del načrta za pripravo na pohod proti Sibiriji, si sedaj seveda ne upajo naprej, še drugod jih boli, kajti Kitajci jim delajo sive lase drugod; na južnem Tihem morju jim primanjkuje sil za obrambo proti zavezniškim načrtom; z Indijo so imeli tako lepe načrte, ki se pa tudi ne obnašajo. Tako jih na vseh krajih boli glava in so pozabili, zakaj so šli v mrzlo morje Aleutskih otokov. Med tem, ko Japonci prevdarjajo, kaj naj bi sedaj začeli, se je pa zbral velik severnoameriški konvoj, sestavljen iz najraznovrstnejših bark

in barčic, ki je peljal mnogo vojaštva in vojnega materijala na otočje Andreanof, najbolj zapadno skupino teh otokov, od koder imajo sedaj pod strogim nadzorstvom vse gibanje japonskih sil na treh otokih, ki so jih Japonci zasedli Značilno je pa zlasti to, da ni bilo na celi poti poti niti enega letala, ne podmornice in nikakega sledu sovražnega zasledovanja, kljub temu, da bi lahko napravili ogromno škodo ameriškemu konvoju, ki je cel mesec avgust nemoteno plul iz Amerike proti svojemu cilju in zadostno oskrbel zavzeti položaj za slučaj kakega japonskega sovražnega napada, bodisi iz zraka ali z morja.

V Novi Gvineji

Svojevrstna je vojska na tem veleotoku, ki je bil pred zadnjo veliko vojno delno last Viljemove Nemčije. Ta tropični otok, na katerem se neprestano menjava dež s pekočim soncem, so vojski v neprestani nevarnosti pred divjimi zverinami in prav tako pred kačami. Na otoku, kjer pomenijo nevarnost za Japonce in za zaveznike domači rodovi, ki žive svoje primitivno življenje v notranjosti otoka, — ki ga šele sedaj iz zrakoplovov preiskujejo, ker je še mnogo sveta tam sploh nepoznanega — na tem otoku tudi neprestano teče kri. Japonci so mislili, da bo tako enostavno na Novi Gvineji kot je bilo na Javi in na Filipinih, kjer so imeli dobro organizirano svojo peto kolono, ki jim je brez odpora odprla povsod vrata. Toda tu so se vsteli. Domačini divjaki malo gledajo na to, ali so rumenčki ali so beli. Kar na raženj z vsekim, ki ga zalotijo in si napravijo okusen obed po željah ljudožrcev. Tako so Japonci obstali v visokih gorah in pragozdovih in sedaj se morajo umikati nazaj, ker so našli zaprto pot naprej a za njimi ni mogoče dovažati potrebščin. Sedaj so jim pa zavezniki uničili še večji del njihovega letalstva.

Stalingrad je trd oreh za Nemce

Kmalu bo mesec, ko so Nemci že javili, da je Stalingrad njihov, a ga še do danes niso obvladali. Neprestano pošiljajo v boj nove čete, naskok za naskokom se vrši, a Stalingrad se krepko drži. Do dvatisoč topov bruha nanj,, iz mnogoštevilnih letal padajo bombe, toda junaški brambovci ne popuste.

Uštel se je Hitler in njegovo vodstvo, ko so mislili, da bo Stalingrad kar v par dneh padel njim v roke in si v njem lepo uredili in prebili zimo. Zima že prihaja, da pa bodo v tem mestu sedli k gorki peči, ni prav nobenega izgleda. Timošenko Nemce krepko drži, na nekaterih krajih jih je celo pognal precej nazaj in zavzel njihove utrjene položaje.

Vse tedaj kaže, da se bo zgodilo Nemcem pri Stalingradu tako, kakor se jim je zgodilo pri Moskvi. Tudi sedaj, če se ne varamo, bodo morali mesto pri gorkih pečeh prezimovati na vetru in snegu. In še tu jim Rusi ne bodo dali miru.

Zato pa Nemce skrbi kaj bo, če se Moskva ponovi. Strah jih je ob mislih, kaj bo prinesla zima in prihodnje leto, ko vidijo, da se podjarmljeni narodi dvigujejo in postajajoj zavezniki z vsakim dnem močnejši.

Ta strah je bilo spoznati že iz zadnjega Hitlerjevega in Göringovega govora. In mislimo, da je njihov strah upravičen.

Slovenska babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ANA CHRPOVA
ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

Aleksander I. Zedinitelj

Prav danes, 9. oktobra poteče osem let, odkar je tužna vest presunila jugoslovenski narod in ves pošten svet: jugoslovanski kralj, Aleksander I. in francoski državnik Louis Barthou sta padla, zadeta od morilčeve roke.

Težka je bila ta žalostna vest za naš narod. Kralj Aleksander, ki se je podal na važno delo na Francosko, utrditi že itak nadvse prijateljske stike s francoskim narodom in razčistiti temne oblake, ki so se takrat zbirali nad Evropo, je to njegovo namero preprečil zločinec, plačan od sovražnikov našega naroin demokracije.

Veličasten je bil sprejem našega kralja na francoskih tleh. Povsod, koder je bila vladarjeva pot je bilo vse v cvetju in zastavah. Tudi v Marseju, kjer se je izkrcal je bilo tako. Vse mesto je bilo ozaljšano. Ni bilo ne ene hiše, kjer bi ne vihrala jugoslovanska in francoska zastava. Topovi so grmeli v pozdrav Aleksandru, in nebrojna množica mu je klicala dobrodošlico. Ali med to dobrodušno množico so bili žal tudi grdi zločinci.

Med velikanskim navdušenjem naroda, je kralj vstopil v avto. Počasi se je avto pomikal naprej, ker hitreje sploh ni mogel, ker je množica hitro vožnjo ovirala, želeč pozdraviti in videti priljubljenega kralja od blizu. Tudi vojaški kordon

ni ljudstvu tega veselja kratil. To pa je bila kakor nalašč prilika za zločinstvo. Ko je avto, v katerem sta sedela kralj Aleksander, Barthou in general Georges, vozil mimo trga marsejske borze in zavil v ulico Kralja Alberta, je nenadoma skočil proti avtu človek in oddal več strelov. Streli so zadeli. Naš kralj in Barthou sta bila težko ranjena ter sta ranam podlegla. Lahko ranjen je bil tudi Georges. Morilca so sicer takoj na mestu ubili, toda svoje naročeno dejanje je izvršil.

Zaplakal je naš narod ob novici, da je kralj mrtev, veselili pa so se naši sovražniki, ker so mislili, da s smrtjo Aleksanlra je konec Jugoslavije. V duhu so si že delili kose naše domovine. Toda varali so se. Narod je spoznal grde naklepe in strnil tesneje v obrambo naše Jugoslavije in se oprijel zadnjega kraljevega naročila predno je izdihnil: "Čuvajte mi Jugoslavijo!"

Potuhnili so se sovražniki, a delali so tajno še nadalje. In kar je takrat Aleksander preprečil in zadržal, to se je zgodilo sedaj. Ta sedanja strašna vojna, ki je zasegla že ves svet, je delo tistih mož, ki so že takrat hoteli razkosati Jugoslavijo in podjarmiti še druge narode. Oni so tudi dali umoriti kralja Aleksandra, modrega vladarja, kateri je bil tem zavojevalcem na poti.

Zato pa, ko bo zlomljena moč "osi" in bodo sovražniki premagani klečali na kolenih, bodo zločinci in povzročitelji te vojne morali poleg drugih zločinov, pri zavezniškem sodišču odgovarjati tudi za umor kralja Aleksandra.

Ker se naš narod doma ne bo mogel javno spominjati te tragične obletnice, kvečjem le s tiho molitvijo, pa se zato mi izseljenci tu v svobodi bolj živo spominjamo in se spoštljivo klanjamo spominu Velikega Kralja - Mučenika!

Večna mu slava!

PRIJETI NEMKŠI VOHUNI

V Chileju so prijeli radi vohunstva v prid Nemčije tri nemške državljane. Imenujejo se: Ludwik Russ, Wilhelm Dorwach in Alfred Kleiber.

Prva dva sta se izdajala za lastnika ribiškega podjetja. Če sta povedala resnico, ni znano. Tretji Alfred Kleiber, pa je poslovodja Banke Germanike.

Baje bo Chile vse tri vohune izgnal.

Kruha bo v izobilju...

Te dneve so napisali berlinski časniki, da je prišel prvi vlak 30 vagonov živil iz bogate Ukrajine. Kakor na povelje so začeli vsi nemški časopisi šteti vlake in vagone, ki peljejo na vse kraje belega kruha v izobilju. Čudno pa je, da vseh tistih vlakov ljudje nikjer ne vidijo in so se pojavili takoj po tem, ko je Hitler razložil svojo modrost o uspešnosti svojih silnih zmag. Še bolj čudno pa je to, da je Göring napovedal, da bo res dovolj kruha, toda samo za Nemce, katerega bodo odtrgali od ust drugih, ki naj kar lakote pomrjó, če brez jesti nočejo živeti...

"DIA DE LA RAZA"

V ponedeljek bo Argentina obhajala praznik Día de la Raza, to je dan odkritja Amerike.

Temu prazniku se pridružujemo tudi slovenski izseljenci, ker smo tudi mi tu našli svojo drugo domovino.

JAVNA ZBIRKA "ZVEZE ZMAGE"

La Junta de la Victoria je začela javno zbirko v prid Rusije, kot dejanje počastitve junaških branilcev Stalingrada. Izdelani so tudi znački z začetnico "S". Z istim namenom se bo vršil v kinu Gran Rex sinfonični koncert ruskih glazbenikov. Napovedan je tudi velik shod demokratičnih udruženj in zastopstev v Círculo de la Prensa, ki se bo vršil 13. oktobra ob 19 uri.

INTERVENTOR ZA CORRIENTES

Provinca Corrientes dobi interventorja. Znana stvar je, da uprava v Corrientes ni najboljša. Saj so učiteljem dolžni plače kar za nekaj let nazaj. Poslednji čas je položaj provincijalnih financ postal tako zapleten, da je osrednja vlada primorana intervenirati in je bil že imenovan interventor v osebi dr. Galindeza, ki je enako misijo izvršil že v provinci Jujuy.

LICITACIJA BUFETA

Na odborovi seji Jugoslovanskega doma 30. sept. je bilo sklenjeno, da se da društven bufet na licitacijo. Da se zainteresirani upoznajo s pogoji licitacije, so isti na razpolago pri blagajniku g. Stevanu Plančič, ulica Fac. Quiroga 1785 na Dock Sudu.

Ponudbe za licitacijo morajo biti pismene, poslane v zaprtem pismu na ime predsednika ali tajnika društva, a na naslov Esteban Plančić, Fac. Quiroga 1785, Dock Sud; najkasneje do 18. oktobra dopoldne.

Ponudbe bodo odprte na seji odbora, ki se bo v ta namen sestal še isti dan ob 8 uri zvečer.

Objave Primorskega odbora

VJETNIK PIŠE

Rojak, kateri je živel mnogo let na Paternalu in sedaj na deželi, je poslal na Primorski odbor pismo, v katerem prosi za pojasnila, kako poslati zavoj svojemu bratu, kateri se nahaja v nemškem vjetništvu.

Primorski odbor je prosilcu takoj vstregel in poslal navodila.

Objavljamo vsebino pisma, katero je prejel omenjeni naš rojak od brata v nemškem ujetništvu, pisano v začetku maja t. l.:

"Pišem ti, ker ne vem, če dobiš kakšno pošto od domačih in ker bi tudi jaz rad kaj dobil od tebe. Od doma mi pišejo, da so dobili zadnje pismo od tebe v februarju in da ti zdaj ne morejo več pisati. Upam, da te bo to pismo le dobilo. Jaz sem zdaj že dobro leto tu. Kako se imam, veš menda iz lastne skušnje. Pošto od domačih še dobivam, tudi paketov so mi že nekaj poslail. Izgleda, da doma še morejo živeti, ker so se pripravili na te razmere. Veliko se je spremenilo in mnogi so se preselili. Bratranec Ciril se je preselil v Raj, kakor tudi več znancev. Doma pričakujejo, da se jaz kmalu vrnem. Tudi jaz upam, da ta vojna ne bo več dolgo trpela. Zemlja je tu pusta in revna, nobenih hribov ni, sami borovi gozdovi in v okolici mnogo jezer. Dobro uspeva krompir, vendar je tudi zanj težko. Piši mi, kako se sedaj živi tam doli. Mislim, da vsaj za hrano ni težko, ker sem pred kratkim bral, da s koruzo kurijo na železnicah. Tu tako ne more več dolgo iti naprej. Pravijo, da je hujše kot v vaših časih, in to veš, kakšni postanejo ljudje, če enkrat tako daleč pride. Če je mogoče, mi pošlji paket potom Rdečega križa. Tu se obeta zelo slaba letina. Sprejmi najlepše pozdrave od vseh domačih in posebno od mene. Kmalu odpiši!"

*

Kakor je razvidno iz pisma, vjetnik prosi, da mu brat piše in pošlje zavoj. Javlja tudi, da prejema pisma in pakete od doma. To je torej dokaz, da vjetniki zavoje prejemajo.

Koliko je rojakov in rojakinj tu med nami, kateri s tako gotovostjo trdijo, da ne prejmejo, kakor da bi bili plačani za to, da tako trdijo. S tako trditvijo zelo greše proti svojim, ker ne samo, da oni nič ne prispevajo za uboge vjetnike, temveč tudi druge s tem odvračajo, da ne dajo.

Rojaki in rojakinje vedite, da vjetniki zavoje prejemajo, zato pa žrtvujte za kak zavoj, ter storite svojo bratsko in človečansko dolžnost!

*

SEJA PRIMORSKEGA ODBORA

Prihodnja seja bo 19. oktobra ob navadni uri.

V ponedeljek 26. oktobra pa bo slavnostna seja, pri kateri bo dbor polagal račune o svojem delovanju ter ob enem obhajal obletnico delovanja.

Seja bo tudi takrat ob istem času, kakor doslej.

Rojaki, ki imajo smisel za naše delovanje in naše zasužnjeno ozemlje, zamorejo sestanku prisostvovati.

HIMEN

Dne 10. oktobra se poroči tudi Marij Badalič, doma iz Oseka pri Šempasu z Klotildo García, doma iz tukajšnjega mesta.

Zakonskemu paru želimo obilo sreče v novem stanu!

POROKA

V soboto 10. oktobra se poroči naš rojak Franc Cigoj iz Malovšč pri Črničah z Grozdano Rebek, doma iz Črnič.

Ženin je več let vneto deloval pri dramskem in pevskem odseku Slovenskega doma.

Bilo srečno!

DELAVCI DOBIJO DELO

"Jugosl. izseljenska zaščita" išče nujno 10 do 15 dobrih delavcev za na Pampo. Dnevna plača je $ 4.50 s poviškom.

Za pojasnila se je obrniti takoj na Jugosl. patronat, Bolivar 314 - Buenos Aires.

Krojačnica 'Gorica'
Franc Leban
WARNES 2191 Bs. Aires
Nasproti postaje La Paternal

Slovenska gostilna
Lepi in zračni prostori. Zdrava hrana in pristna pijača.
Krogliščе.
Se priporoča rojakom
FRANC TREBŠE
Avda. SAN MARTIN 6470
dve kvadri od postajališča
U. T. 50 - 5106.

SLJIVOVICA
ŽGANJE
PELINKOVEC
VERMUT
KIS
Zlatko Badel
Avenida Maipú 3146-50 Olivos F.C.C.A.
U. T. Olivos (741) - 1304

POZOR!
TRGOVINA ČEVLJEV BELTRAM
Vas podomače postreže.
Če hočete biti elegantno in dobro obuti, posetite to trgovino, imeli boste na razpolago veliko izbero vsakovrstnih čevljev, copat za delo, šport in izlete. — Pridite, pa se boste prepričali!
Se priporoča
Albert Beltram
DONATO ALVAREZ 2288 — BUENOS AIRES

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA
zatecite se k
Dr. A. GODEL
BARTOLOME MITRE 1676
Sprejema se od 9 do 12 in od 15 od 21 ure.
GOVORI SE SLOVENSKO

POZOR!
Slabi časi, draginja in dnevno višanje cen, a vkljub vsemu se Vam v
KROJAČNICI
"PRI ZVEZDI"
nudi prilika, da se po ceni prav lepo oblečete. Na izbero imate mnogo angleškega in nacijonalnega blaga.
Vaš obisk, čeprav brez nakupa nam ne bo v nobenem slučaju v nadlego. — Se priporoča
Stanislav Maurič
TRELLES 2642 — Buenos Aires
U. T. 59 - 1232

Prireditev "Slovenskega doma"

V NEDELJO 18. OKTOBRA 1942 leta ob 4 uri popoldne se bo vršila v že znani ARMENSKI dvorani, ulica ACEVEDO 1353, prireditev Slovenskega doma.

"MALI PEVSKI KONCERT", katerega bo priredil "Slovenski dom" na podlagi skladb V. Vodopivca, ki so pravi biseri slovenske pevske glazbe, bo nudil brezdvomno velik duševni užitek našim ljudem, ki vsi brez izjeme ljubijo petje. Pevski zbor je zato priliko znatno ojačen ter šteje čez 30 pevcev in pevk.

Nekaj lepega bo tudi poseben orkester nam znan že izza uprizoritve igre "Cigani" ko je nam tako prijetno igral slovenske skladbe, ki bo pod vodstvom Stanislava Baretto spremljal petje v spevoigri "SRCE IN DENAR".

Tudi vloge spevoigre so v rokah dobrih solistov ozir. solistk, kateri bodo gotovo zadovoljili obiskovalce prireditve.

Ta prireditev — pod naslovom MALI PEVSKI KONCERT, bo na čast našemu goriškemu skladatelju Vinku Vodopivcu.

Na koncertu bodo same njegove skladbe, katerih melodija je mila, blagodoneča. Tudi igra "SRCE IN DENAR" je njegova skladba in nekaj milega, domačega.

Zato pa rojaki in rojakinje posetite ta koncert, da boste s svojo udeležbo počastili našega skladatelja, ki še živi v Kronbergu pri Gorici, kjer že nad 20 let vestno službuje in odpravlja svoje dušepastirstvo.

Prireditev Slovenske šole

SLOVENSKA ŠOLA NA PATERNALU bo priredila veliko prireditev v NEDELJO dne 8. NOVEMBRA ob 4 uri pop. v Armenski dvorani ulica ACEVEDO 1353.

Na tej lepi prireditvi bodo sodelovala še druga naša narodna društva.

Ker bo spored precej obširen in lep, opozarjamo že sedaj, da bodite pravočasno v dvorani, da ne zamudite kake točke, začelo se bo s sporedom točno ob napovedani uri.

Spored prireditve priobčimo v prihodnjih številkah Slovenskega lista.

Društva so naprošena da vzamejo to na znanje in da ta dan ne prirejajo svojih prireditev.

SOKOLSKA PRIREDITEV

Sokol Buenos Aires I. bo priredil v soboto 21. novembra obb 9 uri zvečer Veliko javno zabavo, na kateri bo vprizorjena lepa drama "Bijedna Mara".

Prireditev se bo vršila v dvorani Jugoslovanske doma na Dock Sudu, ulica J. M. Núñez 1751.

Rojaki in rojakinje, posetite to prireditev, da boste videli tragično igro, katera nam predstavlja sedanje teško stanje našega naroda v domovini.

VAŽEN DOGOVOR

Odbora "Gospodarskega podpornega društva Slovencev" iz Ville dom", sta na sejah dne 11. julija in 1. avgusta sklenila imeti skupno prireditev na letošnji SILVESTROV VEČER v prostorih prvoimenovanega društva, v Villi Devoto.

Mislimo, da bo ta sporazum žel popolno odobravanje pri številnih prijateljih obeh društev.

Tajnik "Slovenskega doma"

POSETNIKOM NAŠIH PRIREDITEV

Kakor je že marsikdo opazil "Slovenski dom" ne pošilja vabil posameznikom za prireditve. Da bi cenjeni rojaki in rojakinje tega napačno ne razlagali jim navedemo vzrok.

Kmalu po izbruhu sedanje vojne v Evropi je poštna uprava povišala pristojbino na tiskovine pisane v tujih jezikih (izvzeti so časopisi) od ½ na 3 centave. Društvo je poprej za 1000 poslanih vabil dalo 5 pesov za znamke, sedaj pa stanejo znamke za isto število $ 30.—. Če dodamo k temu še stroške za vabila in kuverte, dobimo svoto $ 50. Ta denar je takorekoč proč vržen, ker vsi katerim se je pošiljalo vabila dobivajo "Slovenski list".

Vsi cenjeni rojaki in rojakinje naj si bodo svesti, da jih "Slovenski dom" globoko spoštuje in jim je zelo hvaležen za njihovo naklonjenost. Vemo, da si radi nepošiljanja vabil iz navedenih vzrokov ne bodo čutili nič prikrajšane na časti, ampak nam šele prav dali.

Tajnik.

NE NAPRAVIMO ZOPETNE ... POGREŠKE

Pred kratkim je v "Slovenskem listu" g. Hladnik z res veliko odkritosrčnostjo povedal, da so takratni vodilni krogi v Ljubljani, ogromno grešili v pogledu zgube onega dela Koroške kjer že 1400 let bivajo Slovenci, oziroma v katerem delu Koroške so se še ohranili. V resnici so Slovenci, bivali skoroda po celi srednji Evropi. Gosp. Hladnik sicer navaja besede g. Ehrlicha, pred kratkim od Gestapa v Ljubljani umorjenega koroškega rodoljuba, toda pisec teh vrstic je bil osebno oni čas na Koroškem, v takratni slovenski vojski in sicer pri Tržaškem polku, kakor tudi naš vrli predsednik Primorskega odbora; zato pa so mu stvari natančno znane, kako so se onikrat slabo razvijale, kljub naši požrtvovalnosti ko smo trudni od večletne svetovne vojne, vseeno hiteli nesebično služit novi domovini. In da imajo Primorci v tem pogledu mnogo zaslug, je general Maister vedno povdarjal, ker vzdolž severne meje, v Mariboru, Celju in po drugih krajih, so bili oni vedno prvi in so takorekoč Primorci te kraje osvojili in obdržali. Če hočem še nekaj razkriti, moram povedati, da smo vedno gojili nado, da nekega dne udarimo na jug. In ni manjkalo dosti, ker naše predstraže pri Beljaku, ki so jo tvorili v onem kraju Srbi, so se večkrat spopadle z italijanskimi vojaki, ki so bili zasedli Beljak. Toda naši politikerji pri zelenih mizah v Parizu in Ljubljani so mislili, da bodo na bolj krščanski način rešili ta pereča vprašanja. Tako smo zgubili Koroško in Primorsko, ker pri zeleni mizi je naš vekoviti sovražnik in to obojni Rim na vse načine podpiral Nemce in Bog zna, če niso naši krščanski možje v Ljubljani več poslušali njih vrhovno oblast, kot glas narodnosti.

V drugi štev. "Slovenskega lista" je rojak A. Š. pokazal drugo skelečo rano, za nas Primorce, razumljivo še bolj bolečo in krvavečo. Rekel je približno, da ako bi se bili z orožjem uprli, bi leta 1918 Italijani ne zasedli naše kraje. Kar se jaz popolnoma strinjam in v dokaz povem sledeče:

V prvi polovici oktobra 1918, ko sem služboval pri slavnem (?) kranjskem polku na planoti Asiago, je nekega dne prišel poveljnik bataljonak meni, podpolkovnik rojen v Miljah pri Trstu. V teku razgovora mi je povedal, da je višja komanda poslala vsem višjim poveljnikom tajno okrožnico, v kateri je sporočala, da se v italijanski vojski pripravlja upor in da se ima začeti ta upor okoli prve dni novembra. Zgodilo se je sicer nasprotno, toda za nas ne menja stvar. Kdor je občeval z italijanskimi vojaki hitro ob njih prihodu v naše kraje, je moral dobiti vtis, da je v tej vojski popolnoma zrahljana disciplina in da bi vse bežalo, ako bi našla zopetni oborožen upor. In tu se je hitro pokazal naš strahoviti pogrešek, ko smo jih kar tako pustili v naše kraje. Pogrešek pa nismo naredili mi vojaki, saj smo vsi svetovali Narodnemu svetu v Trstu, z vsemi silami upreti se italijanski vojski.

Tržaško vodstvo se ni upalo na svojo pest to storiti. Vprašalo je za mneje novo ustanovljeno Narodno veče v Zagrebu, kateremu je predsedoval Korošec, toda od tam ni prišel noben odgovor. Poslalo se je dve letali, toda tam in v Ljubljani niso znali drugega, kot si deliti ministrske stolce in kopičiti bogastvo, kakor se je na žalost zvedelo pozneje.

Ni tukaj namen komu kaj očitati, ker so se takrat stvari tako naglo razvijale, in naše slovensko vodstvo in tudi drugi svet niso bili pripravljeni, da se bosta tako naglo dve orjaški vojaški velesili kot sta bili Nemčija in Avstro-Ogrska v par dneh zlomili. Namen je opozarjati, da se ne ponovijo sedaj oni pogreški, posebno pa, da se ne gre na limanice diplomatom, posebno onim iz obojega Rima. Mi Slovani ne smemo se spuščati z diplomacijo zapada, mi moramo pokazati naše zdrave pesti in postaviti diplomate pred — izvršena dejstva — in četudi zahteva to zopetne žrtve.

Na te žrtve moramo tudi pripravljeni biti in jih doprinesti. So sicer tehnične ovire za odpremljenje, toda dobro voljo moramo pokazati in se vpisati v seznam dobrovoljcev na jugosl. poslaništvu, s tem slediti onim tisočem Primorcev, ki so ob zlomu stare Avstrije iz same ljubezni do svojega naroda in države hiteli utrditi severne meje Slovenije, ker se niso mogli več udejstvovati v svoji ožji domovini.

F. S.

Jugoslovanska radio-ura

Prenos jugoslovanske radio-ure je ob sobotah od 4 in pol do 5 ure popoldne na postajo L S 2 Radio Prieto.

Rojaki in rojakinje, poslušajte naš radio prenos.

IZ ROSARIJA

POMLADANSKA PRIREDITEV DRUŠTVA "TRIGLAV"

V nedeljo 11. OKTOBRA 1942, ob 7 uri popoldne se bo vršila plesna zabava v društvenih prostorih Gral. Mitre 3924.

Fantje in dekleta se pripravljajo z velikim navdušenjem za to spomladansko zabavo ter se zagotavlja veliki uspeh.

Rojaki, rojakinje — Slovenci ter Jugoslovani sploh, vabljeni ste na to prvo pomladansko zabavo.

Na svidenje torej 11. oktobra.

S pričakovanjem Vas bratski pozdravlja

ODBOR

Opomba: V slučaju dežja se vrši nedeljo pozneje.

Slovenski Dom

BO PRIREDIL

v NEDELJO 18. OKTOBRA ob 4 uri popoldne, na čast našemu priljubljenemu ljudskemu skladatelju VINKU VODOPIVCU

MALI PEVSKI KONCERT

v znani dvorani "Centro Armenio", ulica ACEVEDO 1353.

Na koncertu bo sodelovalo tudi "Gospodarsko podporno društvo Slovencev" iz Ville Devoto in Slovenska šola s Paternala.

SPORED:

1) Otvoritev (Godba).
2) V. Vodopivec: "NAROČILO" (Mešan zbor)
3) „ „ "BRATJE V KOLO" (Moški zbor)
4) Deklamacija (G.P.D.S. iz Ville Devoto)
5) V. Vodopivec: "IZGUBLJENI CVET" (G.P.D.S. Mešan zbor)
6) „ „ "NOČ NA ADRIJI" (Mešan zbor)
7) „ „ "MAJOLČICA" (Mešan zbor)
8) „ „ "FANTOVSKA PESEM" (Moški zbor)
9) „ „ "KNEZOV ZET" (Mešan zbor)
10) Slovenski ples (Izvaja Slov. šola s Paternala)
11) V. Vodopivec: (Spevoigra v enem dejanju s spremljevanjem orkestra):

"SRCE IN DENAR"

OSEBE:

Mešetar Jernač (Bas) ..... Tone Ličen
Šofer Janko (Tenor) ..... Vladimir Blaznik
Poganjač Cene (Bariton) ..... Valerij Godina
Krčmarica Reza (Alt) ..... Dora Groser
Hčerka Minka (Sopran) ..... Zofija Sulič
Sejmarji in sejmarice ..... Pevci in pevke

Po končanem sporedu bogat SREČOLOV, PLES in PROSTA ZABAVA.

IGRA SLOVENSKI ORKESTER

Vse rojake in rojake vljudno vabi

ODBOR

HOLLANDSCHE-BANK-UNIE N.V. CURACAO

BANCO HOLANDES UNIDO

SUCURSAL BUENOS AIRES

Casa Central: 25 de Mayo 81

Agencia No 1 Corrientes 1900 • Agencia No. 2 Cabildo 2426/30

DIRECCION GENERAL CURACAO

ENA PREDNOST

za vlagatelja v

NAŠO HRANILNICO

je lahkota s katero mu odpremo hranilni račun.

S samimi $ 5.— lahko začne a istočasno mu je izročena lepa, moderna škrabica.

Vse bančno poslyovanje obavjamo mi najhitreje ter v korist našim klijentom, kateri se lahko predstavijo pri nas osebno ali pismeno na naši Centrali

BME. MITRE 234

ali na naših dveh podružnicah.

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznanega specialista za navedene bolezni

Dr. A. AZAGUIRRE.

Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obistih, jetrah, želodcu, živčevju, glavobol in revma zem.

Ženske bolezni.

Analizacije krvi, vode itd. so izvršene po Profesorju Narodne Univerze v Buenos Airesu Dr. I. Raffo.

RAYOS X, DIATERMIA in ELEKTRIČNO ZDRAVLEJNJE.

Zdravniški pregled $ 3.—

Sprejemamo: od 9—12; pop. od 15—21. — Ob nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

(1 kvadro od Av. de Mayo v višini 200)

Poslužujte se vedno krojačnice

LEOPOLD UŠAJ

kjer boste dobili najboljšo postrežbo v svoji lastni in lepo opremljeni hiši

Avda. Francisco Beiró 5380-82

(prej Tres Cruces)

Villa Devoto

SLOVENSKI LIST

List izdajata: "SLOVENSKI DOM" in KONSORCIJ

Cerkveni vestnik

11. okt. maša na Avelalnedi ob 10.30. Pred sv. mašo bo blagoslov nove zastave.

Popoldanske molitve so na Avellanedi ob 16 uri.

12. 13. in 14. okt. bo maša v Córdobi v cerkvi La Merced. 12. okt. ob 9 uri, 13. oktobra ob 8 uri.

16. in 17. okt. bo maša v Rosariju pri sestrah (Córdoba 1646) ob 8 uri. 17. okt. bo maša za Miho Fabijan.

18. okt. bo maša na Paternalu za rajne Birsa.

Pri sv. Rozi obletna za Antona Lipičar.

Molitve se ne vrše.

*

BLAGOSLOV ZASTAVE NA AVELLANEDI

bo pomemben dogodek za celo slovensko kolonijo. Saj bomo odslej imeli med nami en spomin več naše poteptane in ljubljene domovine, ker bo med nami tudi naša Marija Pomočnica, ki je prelepo naslikana na novi zastavi, ki bo v ponos vsem Slovencem, posebno pa rojakom, ki so žrtvovali denar, da smo mogli to lepo zastavo napraviti.

Blagoslov se bo vršil 11. oktobra ob 10.30, točno ob uri! Povabljeni ste vsi rojaki, da se vdeležite te pomembne slovesnosti. Med sveto mašo bo tudi ofer po domači navadi za kritje primanjkljaja.

Na Avellanedi se bo vršila tudi popoldanska pobožnost, točno ob 4 uri. Tako boste imeli vsi priliko, da vidite to lepo zastavo.

*

Sedaj pa druga

Prosimo rojake, da se potrudite, da bo kmalu nabrana potrebna vsota tudi za zastavo v Buenos Airesu, ki bo nosila Svetogorsko Kraljico. Kakor so se rojaki iz Prekmurja potrudili in zbrali tako lepo vsoto za zastavo, tako boste tudi ostali rojaki pokazali vnemo za ta namen in z veseljem prispevali.

*

OPOZORILO

Napovedani shod k Čudodelni Svetinji (Medalla Milagrosa) v Parque Chacabuco, napovedan za 25. okt. se radi nastalih zaprek ne more vršiti tisti dan, temveč bo šele 22. novembra.

Tudi v Novo Pompejo ne bomo šli 25. okt., pač pa bo sv. maša, kot navadno na Avelanedi, popoldan ke molitve pa na Paternalu ob navadnem času in shod Bratovščine Živega Rožnega Venca.

*

MAŠA SLEPCEV

..Dne 5. okt. je bila v cerkvi Sion sv. maša,. katero. je organizirala "Knjižnica slepcev". V Buenos Airesu je namreč lepa skupina dobrodelnih oseb, ki veliko. delajo. za slepce in je bila ustanovljena zanje knjižnica pred 18 leti. Pri sv. maši sta igrala dva slepca umetnika. ...

Dekliški sestanek

se je prav lepo obnesel. Zbralo se je 25 naših mladenk, najboljše med dobrimi, katerih število bo kmalu gotovo narastlo. Spored je bil prav lep. Govorili sta dve dekleti po špansko ena o prijateljstvu in dobri prijateljici, druga pa o vzgoji značaja in srca, kot pogoju sreče. Po slovensko pa je tovarišice pozdravila in navdušila za zamisel dekliškega krožka Vida Kjudrova. Vmes so pa dekleta tudi zaigrale in zapele.

Slovenski stavbenik
Za načrte, betonske preračune in Firmo,
obrnite se do tehničnega konstruktorja
FRANCA KLANJŠEK
Av. Francisco BEIRO 5329-31
Villa Devoto U. T. 50 - 0277

KADAR IŠČETE SLUŽBE
obrnite se na rojakinjo
Berto Cernič
DORREGO 1583 — Gs. Aires
U. T. 54 - 3588

TRGOVINA JESTVIN
"Bela Ljubljana"
IVAN MOČNIK
Sapaleri 2700 na Paternalu
U. T. 59 - 0467

ZOBOZDRAVNIKA
DRA. SAMOILOVIĆ
de Falicov in
DR. FELIKS FALICOV
Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

Slov. Babica
FILOMENA BENEŠ-BILKOVA
Diplomirana na Univerzi v Pragi in v Buenos Airesu
Ordinira od 9 zjutr. do 9 zvečer
LIMA 1217 — BUENOS AIRES
U. T. 23 - Buen Orden 3389

VELIKI ZAVOD "RAMOS MEJIA"
MODERNI PROTIVENERIČEN PRIPOMOČEK
BLENORAGIA aguda, napačno zdravljena
Naš način zdravljenja popolen in brez bolečin
KRI, LUES IN KOŽA: Lišaj, Izpadanje las
ženske, PLJUČNE, SRČNE.
SPOLNA SLABOST: se opomore po načinu Prof. Fürbringerja.
REUMATIZEM že zastarel
ŽELODEC: Kislina, Napetje in Rana
HEMOROIDE IN POVAPNENJE ŽIL brez operacije
GRLO, NOS IN USESA: Divje meso, Vnetje in oglušenost
POPOLNO OZDRAVLJENJE $ 30.—. — PLAČEVANJE PO $ 5.—.
ANALIZE BREZPLAČNO. — Naša priznana Klinika z 20 letnim delovanjem, je upravljana po SPOSOBNIH SPECIJALISTIH.
GOVORI SE SLOVENSKO
Sprejema od 9 do 21 ure — ob nedeljah od 8 do 12 ure
RIVADAVIA 3070 (PLAZA ONCE)

Dr. LUIS RAZUMNEY
KIRURGIČNI ZOBOZDRAVNIK
DIATERMIA — ELECTROCIRUJIA
Sprejema vse dni od 14 do 20 ure.
SEGUROLA 1848 — U. T. 67 - 3961 — BUENOS AIRES

Slovenska restavracija
Dobra domača hrana, vsakovrstna pijača, kavarna in prodaja sladoleda.
Se priroča za obisk naš istrski rojak
JOŽEF ŽIGANTE
BOEDO 384 BS. AIRES

KNEZ SEREBRJANI

ROMAN IZ ČASOV IVANA GROZNEGA

Nadaljevanje 23

"Ostani pri nas, moj sin; živi z nami! Ko pride zate čas odhoda, bom molil s svojimi brati, da ti Bog olajša pot povsod, kjer boš hodil. Sedaj pa," je dobrodušno nadaljeval opat in snel epitrahil; "sedaj pojdiva v obednico. Po duhovni hrani ne odkloniva telesne. Imamo izvrstne ščuke in karase. Pokusil boš našo skuto in pil z nami čemževo medico na zdravje gosudarja in visokočastitega vladike!"

In v prijateljskem razgovoru je peljal starec Maksima v obednico.

23. Na cesti.

Tiho in enakomerno je potekalo samostansko življenje.

O prostem času so menihi nabirali zelišča in sestavljali zdravilne čaje. Drugi so se bavili s slikarstvom, izrezovali iz ciprese križe in svete podobe, barvali in zlatili lesene čaše.

Maksimu so se priljubili dobri menihi. Niti opažal ni, kako je potekal čas. A minil je teden in odločil se je oditi. Že v Slobodi je slišal Maksim o novih napadih Tatarjev v rjazanske kraje in je že zdavnaj hotel skupno z Rjazanci poskusiti nad sovražniki svojo bojno srečo. Ko je to povedal opatu, se je starec razžalostil.

"Kam bi hodil, sin moj!" je rekel. "Vsi te ljubimo, vsi smo se te navadili. Kdo ve, če tudi tebe ne obišče milost božja, da ostaneš z nami za zmerom? Slušaj, Maksim, ne hodi od nas!"

"Ne morem, oče moj! Že dolgo me usoda kliče v daljne kraje. Že dolgo slišim brnenje tatarskega loka in včasih, kadar se zamislim, se mi zdi, kakor da bi mi puščica zažvižgala mimo ušes. In to brnenje, ta žvižg me vleče in vabi!"

In opat ni več zadrževal Maksima, opravil je zanj popotne molitve, ga blagoslovil in žalostno so se poslovili od njega bratje.

In zopet se je Maksim znašel na konju sredi zelenega gozda. Kakor prej, je Bujan skakal okrog konja in veselo pogledoval na Maksima. Naenkrat pa je zalajal in stekel naprej. Že je bil Maksim zgrabil za sabljo, pričakujoč slabega srečanja, ko se je na ovinku pojavil jezdec v žoltem kaftanu, s črnim dvoglavim orlom na prsih.

Jezdec je jahal v dir, veselo žvižgal in držal na pisani rokavici belega sokola s kapuco in kraguljčki.

Maksim je spoznal carskega sokolnika.

'Trifon!" je vzkriknil.

"Maksim Grigorič!" je veselo odgovoril sokolnik.

"Na dobro zdravje! Kako se počuti tvoja milost? Torej tukaj hodiš, Maksim Grigorič! Mi v Slobodi smo pa mislili, da si se izgubil bogve kam. In kako se je raziezil tvoj oče! Sam Bog nas varuj! Strašno je bilo to gledati! Pa še mnogo drugega pripovedujejo o tvojem očetu, o carjeviču in o knezu Serebrjanem. Človek sam ne ve, komu naj bi verjel. No, hvala Bogu, da smo te našli, Maksim Grigorjevič! Kako bo vesela tvoja mamica!"

Maksimu ni bilo všeč srečanje s sokolnikom. A Trifon je bil dober deček in je znal molčati, če je bilo treba. Maksim ga je vprašal, ali je že dolgo časa iz Slobode.

"Teden dni bo že, odkar je Adragan odletel s polja!" je odgovoril sokolnik in pokazal na svojega sokola. "Sicer pa menda tega niti ne veš, Maksim Grigorič! Ej, koliko sem prestal strahu, ko se je car razsrdil nad mano! A usmilil se me je usmiljeni Bog in sveti mučenik Trifon je naredil čudež z mano!"

Sokolnik je snel kapo in se prekrižal.

"Veš, Maksim Grigorič, gosudar se je podal, teden dni bo tega, na ptičji lov. Dvakrat je izpustil Adragana. Tretjikrat pa je sokola na nesrečo obsedla trma. Pričel je ubijati sokole, ubil je Smišljaja in Kružka, potem pa zbogom. Še do deset bi ne bil naštel, pa ti je bil že izginil izpred oči. Udrl sem za njim, a kam? Zginil je, sam vrag ve, kam in kako! Nato pa je višji sokolnik naznanil carju, da se je Adragan izgubil. Car me da poklicati, pa pravi, češ, ti, Triška, si s svojo glavo odgovoren zanj. Če ga dobiš, bo dobro zate, če ne, izgubiš glavo. Kaj naj počnem? Batjuška car ne pozna šale! Šel sem iskat Adragana. Šest dni sem se ubijal, že mi je postajalo neprijetno okrog vratu. Treba se bo ločiti od glave, sem si mislil. Pričel sem jokati in sem tako dolgo jokal, da sem v gozdu zaspal. Komaj sem zaspal, sem imel v sanjah prikazen: skozi drevje se je zasvetilo in zvonjenje se je slišalo po gozdu. In ko sem slišal to zvonjenje, sem v spanju rekel sam pri sebi: Adraganovi kraguljčki zconkljajo. Pogledam: pred mano sedi na belem konju, ves oblit od svetlobe, mlad vojščak in drži Adragana na roki. — "Trifon!" pravi jezdec. "Ne išči tu Adragana. Vstani in pojdi k Moskvi, v Lazarjev okraj. Tam stoji smreka in na tej smreki sedi Adragan." Zbudil sem se in — sam ne vem, kako — jasno mi je bilo, da je bil vojščak sveti mučenik Trifon. Skočil sem na konja in dirjal proti Moskvi. Ali mi verjameš, Maksim Grigorič? Ko pridem na tisti kraj, kaj vidim? Res je bila tam smreka in na smreki je sedel moj Adragan, natančno tako, kakor je govoril svetnik."

Sokolniku se je tresel glas in debele solze so mu kapale iz oči.

"Maksim Grigorič", je pristavil in si brisal solze, "četudi prodam vse, kar imam, do zadnjega, če grem tudi v večno sužnost, svojemu patronu postavim kapelo! Prav tam jo postavim, kjer sem našel Adragana! In sliko dam naslikati na steno, natančno tako, kakor se mi je prikazal svetnik: na belem konju, z visoko dvignjeno roko, na njej pa belega sokola. Ukazal bom tudi otrokom in vnukom slaviti ga, moliti k njemu in mu postavljati poslikane sveče, ker ni hotel moje pogube, temveč je rešil svojega sužnja klade! Le poglej," je nadaljeval sokolnik, gledajoč sokola, "to je Adragan, zdrav kakor je bil! Čakaj, da ti snamem kapico! Kaj pa kričiš? Zletel bi rad, kajne? Ne, bratec, počakaj! Dovolj si se naletal, ne spustim te!"

In Trifon je s prstom podražil sokola.

"Le poglej, kako je hud! In kako popada! Pa kako kriči! Gotovo ga je slišati vrsto daleč!"

Sokolnikovo pripovedovanje je ganilo Maksima.

'Vzemi tudi moj prispevek", je rekel in vrgel Trifonu v čapko pest zlatnikov. "To je ves moj denar; jaz ga ne potrebujem, ti pa boš moral še dosti zbirati za kapelo."

"Naj ti Bog poplača, Maksim Grigorič! S tvojim denarjem ne postavim samo kapele, ampak celo cerkev. Ko pridem domov v Slobodo, opravim zahvalno molitev in pojdem k obhajilu za tvoje zdravje! Za vedno bom tvoj sluga, Maksim Grigorič! Ukaži, kar hočeš!"

"Poslušaj, Trifon! Napravi mi uslugo, saj ni težka. Ko prideš v Slobodo, ne zini nikomur, da si me srečal. Čez tri dni pa pojdi k materi in ji reci — a med štirimi očmi, da ne bo nihče čul — reci ji, da je njen sin, hvala Bogu, zdrav in da se ji klanja do tal."

"Samo to, Maksim Grigorič?"

"Poslušaj dalje, Trifon. Na daljno pot odhajam. Morda se ne vrnem kmalu. Ako ti ni nadležno, oglasi se tam in tam pri materi in reci ji vsakikrat: slišal sem, ji reci, od ljudi, da je tvoj sin z božjo pomočjo zdrav, in da ne žaluj po njem! In če mati vpraša, od kakšnih ljudi si slišal? — ji reci: slišal sem od moskovskih ljudi, njim pa so povedali drugi ljudje, kakšni ljudje, tega pa ne govori, da ti ne pridejo na sled; samo da bo mati vedela, da sem zdrav."

'Torej se, Maksim Grigorič, res ne vrneš v Slobodo?"

"Ali se vrnem ali ne, to ve samo Bog; samo nikomur ne povej, da si me srečal."

"Zanesi se name, Maksim Grigorič, ne povem nikomur. Toda ker odhajaš na daljno pot, ne vzamem tvojega denarja. Bog bi me kaznoval!"

"Čemu mi bo denar? Saj nismo v basurmanski deželi!"

"Reci, kar hočeš, Maksim Grigorič, toda denarja ne morem vzeti. Če bi šel domov, bi bilo kaj drugega. Tako pa, ali naj te oskubem na cesti kakor kak razbojnik? Stori, kar hočeš, ne vzamem ga, če me ubiješ!"

Maksim je skomizgnil z ramami in vzel iz Trifonove čapke nekaj zlatnikov.

"Če jih ti ne vzameš", je rekel, "jih vzame kdo drugi, jaz jih ne rabim."

Poslovil se je od sokolnika in jahal dalje.

Solnce je že pričelo zahajati. Dolge sence dreves so se daljšale in legale preko poljane. Poleg Maksima je šla njegova senca kakor temen velikan. Sedaj je drsela po travi, kjer pa je gozd silil na cesto, je polzela po grmih in drevju. Bujan je bil videti na senci kakor ogromna pravljična zver. Polagoma so Bujan, konj in Maksim izginili s trave in dreves; mračilo se je; tuintam se je pokazala bela megla; večerni hrošči so prilezli iz tal in pričeli brenčeč švigati po zraku. Mesec se je prikazal izza gozda; tam in tam so se na temenečem se nebu užigale zvezde; v daljavi se je zasrebrilo nedogledno polje.

O domovina, domovina ti moja! Tudi meni se je prigodilo, da sem jezdil o pozni uri po tvojih pustinjah. Enakomerno je stopal konj in se oddihal od obadov in dnevne vročine; topel veter je raznašal vonjavo cvetlic in svežega sena, in bilo mi je tako sladko in tako žalostno, in premišljeval sem o preteklosti in sanjal o bodočnosti. Kako lepo je zvečer jezditi po samotnih krajih, sedaj po gozdu, sedaj po polju, popustiti vajeti, se zamisliti in gledati na zvezde!

Dobro uro je že jahal Maksim, ko je Bujan naenkrat dvignil nos po vetru in pričel mahljati z repom. Zadišalo je po dimu. Maksim se je spomnil na prenočišče in izpodbodel konja. Kmalu je zagledal nagnjeno kočo. Dimnika ni imela, dim je prihajal naravnost izpod strehe. V nizkem oknu se je svetila luč. Iz hiše je bilo slišati enakomerno petje. Maksim je zajahal k onu. Videl je vso notranjost borne domačije. Goreča trska je razsvetljevala pohištvo; vse je bilo siromašno in staro. V stropu je tičal po strani gibljiv drog, na njegovem koncu pa je visela zibelka. Kakih trideset let stara ženska, bleda in bolehna, je gugala zibelko in tiho pela. Poleg nje je sedel skljuèen mužik z redko brado in pletel čevlje iz ličja. Dva otroka sta jima lazila okrog nog.

Maksimu se je zazdelo, da poje žena v pesmi o njegovem očetu. Od kraja je mislil, da ni dobro slišal, kmalu pa ga je razločno presenetilo ime Maljute Skuratova. Strmeč je pričel poslušati.

(Nadaljevanje)